

KOLCZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

O-vár. Víz-utca, 231. szám, első emeletben.

Megjelen a lap hetenkint négyszer u. m. Vasárnap, Kedden, Csütörtökön és Szombaton.
 Ara évnegyedre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhasábos sorért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr. o. é. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előzetes a hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltek.

KIADÓ-HIVATAL:

Közép-utca, STEIN J. könyvkereskedése.

A jobbágyság felszabadulás évnapija.

Holnap 13 éve lesz, hogy Erdélyben a jobbágyság felszabadult. Az eszmét kimondá a 48-diki törvényhozás s a felszabadítás napja junius 18-kára tűzetett.

E kérdés horderejét akkor belátta a nagy többség, most mindenki bevégzett ténynek tekinti. S alig hiszszük, hogy legyen valaki a hazában, kinek ez emlékezet fájó érzéseket keltene keblében.

De van mégis, s e sorok írója is azok közé tartozik, ki 48 junius 18-kára fájdalom nélkül nem gondolhat. Fáj, ha visszagondolunk arra, hogy voltak földesuraink, kik lakomát rendeztek, hogy e napot emlékeztetéssé tegyék a népnek, s találkoztak helységek, melyek nem fogadták el, mert ugymondának, úgy sem az urak szabadították fel, hanem a császár.

Ezen balhiedelem terjesztetett a nép között, s be kell vallanunk, hogy terjesztetik Erdélyben ma is azoktól, kik a nemzetek kiegyezkedését kancsal szemmel tekintik, vagy a kik a nyomorult nép hátán fel fényes polczra akarnak emelkedni.

Ki a 48-diki törvények genesisét ismeri, tudni fogja, hogy a márcziusi pontok, a 48-ki törvények már 1847 nyarán papírra voltak téve, a midőn a magyarországi ellenzék a nemzet martyra gr. Batthányi elnökle, s a nemzet bölcsé Deák Ferencz szerkesztése mellett egy programmot alapított meg, melyet aztán a nov. 7-kén megnyílt pozsonyi országgyűlésen nemzeti dicsőségünk apostola Kossuth szönyegre hozott.

Meg volt az ellenzék programja, s nehogy a kormány, mely három század alatt a nemzet haladásának ezer gátot tudott vetni — nehogy megakadályozza az államélet fejlődését — az adress tárgyalásánál programjoknak majd minden pontját megpendíték. Az országgyűlés évenkénti tartása volt az első, mivel fölléptek, nov. 25-ikén; reá nov. 29-én a közteher viselés, s már dec. 3-án emlékeztetünk tárgya — a jobbágyság felszabadítás jött; csak ez után hozott indítványba dec. 9-kén az ösiség eltörlése, 1848 márcz. 3-án a felelős minisztérium, s végre mit még említeni akarunk, márcz. 14-kén Erdély uniója.

Igy formuláztattak rendre-rendre a 48-iki törvények, egyelőre mint ellenzéki program, majd mint országgyűlési indítvány merített fel: s csak itt következett be márcz 15-ke, melytől a reactio forradalmunkat akarja datáltni.

A jobbágyság felszabadítás tehát nem a Csárok ideája, hanem a magyarhoni ellenzéké, s az unió nem a forradalomé, hanem békés napok komolyan megfontolt gondolatja.

Ha nem a császár adta, későn jött... Vetik ellenünk a mi ellencink.

Sok igazuk van. Azonban a halasztás véteksúlya a kormány és nemzet között oszlik meg. Mert a mi a nemzetet s különösen Erdélyt illeti, — ha igazak akarunk lenni, meg kell adnunk, hogy a mig Erdély legislatioja kezét a bécsi udvar meg nem kötö, oly szabad, oly humanus, oly loyális s ha kell, oly democrata irányban működött, hogy szemrehányást a néptől, szemrehányást magától a haladással dicsekedő Európától sem fogadhatunk el. Mig Franciaországban 1790 előtt a városok követi feltérden hallgatták a korlátok előtt a királyi előterjesztéseket, mig a papság a király jobbja, a nemesség balján állt: addig az erdélyi polgár városok követi egy sorban ültek a követek padjain, fejenként szavaztak mint a megyék, az ezer lélekre menő taxás városok épp úgy két követet küldtek, mint a német hercegségekkel felérő Hunyad megye; mig Angliában 1829 előtt az irlandi katolikus hivatalra nem mehetett, hol a protestanssá lett fia apja vagyonát elvehette: addig Erdélyben kevés kivétellel — oly vallásbeli egyenlőség volt, melyből a legszabadabb politikai jogegyenlőség fejlődhetett volna. S hogy fölvett tárgyakhoz közelebb jöjünk, gondoljunk az oly szabad Angliára, hogyan végződött ott a jobbágyság? feláldozta-e a földbirtokosság urbériségét? Nem. A jobbágyság farmer lett, Anglia

nagy része ma is földesuri birtok, melyről a nép bért fizet, sőt magának Londonnak egész utcái vannak, melyek hogy ugyszóljunk az ő családok zsellerei, mennyiben urbéri földekre levén építve, a házak mind e napig fizetik a földesuri díjt.

Akárhány példát idézhetnénk, hogy illusztráljuk a nagyszerű lemondást, a méltánylandó áldozatkészséget, melylyel a magyarhoni s erdélyi földbirtokosság igényeit, ugyszólván a haza oltárára tette. De azt hiszszük, irástudóknak felesleges, a nép pedig még elég vakhittu arra, hogy a korszellem helyett azokat vádolja, kik hozzá legközelebb álltak...

S a midőn jun. 18-ka ezeket juttatja eszünkbe, nem tehetjük, hogy sajnálattal ne reflectáljunk az erdélyi román lapirodalom némely passusára, ugyszintén a magyarhoni képviselőház némely — erdélyi egyoldalú tanokat hirdető — román tagja balítéletére, s legkülönösebben Babest Vincze ur azon beszédére, mely az unió érvényessége, s igazságossága ellen sikra száll. A fejezárvári értekezlet érvényes és törvényességét kimutatta, magok a román értekezleti tagok is elismerték; b. Kemény Zsigmond és Szilágyi Ferencz röpirata a rögtönzés vádját is lemosta róla: csupán igazságossága mellett volna észrevételünk. Mig visszatérhetnénk e tárgyra, szabadjon Babest képviselő urnak éppen jelen czikkünk fonalán fölvetni azon kérdést: pártolja-e az osztrák minisztérium azon politikáját, mely egy törvényt érvényesnek tart akkor, ha neki hasznos, s érvénytelen s igazságtalannak akkor, ha oly dolgokat is foglal magában, mely érdekeivel nem egyezik, mint a minisztérium ezt az unió kérdésével az adóügyben tette? Mert ha ez eljárás nem parlamentarizmus, épp oly kevésbé az Babest uré, a midőn az uniót támadja meg, az unió törvényességét, melynélfogva az erfeledni, hogy az erdélyi 48-diki törvények közül egyedül az I. az unió törvényezik bir a törvényhozás minden kellékeivel, s jelesen a jobbágyság felszabadításáról erdélyi törvényezik megerősítve nincs, s az csak is az unió által, mint magyarhoni Erdélyt is kötelező törvény lépet életbe; s bár nincs megerősítve a kérdéses törvényezik, az erdélyi földesurak az unió törvényezik alapján a magyarhoni törvényeket magokra nézt kötelezőnek tartják, s e szerint felszabadulnak a jobbágyok; hagyjuk tehát bántatlanul e törvényt. Mert vagy áll az unió, vagy Babest ur is azok közé fog turtozni, kik azt terjesztik, hogy a császár szabadította fel őket, holott meg vagyunk győződve, hogy e leleményesség dicsőségét Babest ur magának nem kívánja.

A „Sieb. Bote“ jun. 14-ki számának azon sorait is, mely a magyart tularistocrata érzelmekkel vádolja, szabadjon futólagosan egy pár szóval érintenünk. Ha volt e vádnak 48 előtt alapja vagy nem, azt nem vitatjuk. De 48 után, most, a midőn a reactionnak éppen antiaristocraticus hajlamaink nem tetszenek, most midőn nem a 48-diki osztályok intézik többé kizárólagosan a hon ügyeit, ily vádokkal igazolni csak következetlen toll teheti. Szegény fejünk, rajtunk magyarokon ma-holnap betelik a mese a molnárról és fiáról; a reactionarius lapok előtt ha a kormányval szembe vádolnak, democraták, republicanusok, tán éppen socialisták vagyunk, ha a nemzetiséggel állítanak szembe, akkor változhatlan aristokratáknak festenek. Se így, se úgy nem tetszünk, mert nem akarunk beleegyezni, hogy e szép hazát eldarabolják, s nem akarjuk megérni, hogy feldaráltnak Ausztriába beolvasszák. E sorok íróját nem akas aristocraticus tendenciák védelmével vádolni mégis vissza kell a „S. Bote“ következtetéseit asztalunk: hivatkozunk a 48-ki magyar minisztérium népfenség eszméjére alapított szellemére, s különösen újjal mutatunk mint mellettünk bizonyító tényre, az erdélyi szász nemzet demokratikus belügyszervezetére, melyet a magyar adott, s biztos lehetnek, ha az aristocraticus idők fentarták, a demokratább intézvények mellett fenállhatnak. A jelen magyar kormányok eszmemenetét ne állítsuk rémkép gyanánt, mert most a kisebbség, a conservatívek vannak kormányon.

Elmállott kérdések; de a magyar lapirodalom

ugyis most arra van kárhoztatva, hogy szerecsent mosson. Nem tehetjük, hogy ily éles megtámadásokat csak egyszerűen tudomásul vegyünk.

Kövári L.

Országgyűlési tárgyalások és hírek.

A képviselőház ülése junius 12-én. A junius 11-ki jegyzőkönyv bitelesítése után, elnök bemutatja Maramaros megye levelét, melyben fájdalmát nyilváníti gr. Teleki László halála felett; Maramaros, Csongrád megye s Pest városa leveleit az adó erőszakos behajtása tárgyában; Győr városa levelét, melyben kéri, hogy a dunántúli kerületi tábla és egy váltó-törvénysszék e városba tétessék.

Bárányi Gusztáv csurgókertületi képviselő beadta megbízó levelét; végre Virágh József a zsidó emancipáció ügyében saját eszméit terjeszti elő. Elnök jelenti, hogy Nyári Pál a felíratra vonatkozó indítványát visszavette.

A válasz-felirati tárgyalás folytatván, a 42. 43. és 44. szakaszok, melyek V. Ferdinánd lemondására vonatkoznak, egyszerre vétettek tanácskozás alá. Várady Gábor e három szakaszt kihagyandónak, s helyette e pontot véli beiktatandónak: „Mi továbbá V. Ferdinánd trónlemondását illeti, nem tekintvén az ide vonatkozó oklevelek hiányos voltát, mind alakjára mind lényegében, miután a lemondás az országgyűlés beleegyezése nélkül történt: kijelentjük, hogy e tárgy felett az országgyűlés kiegészítése előtt nem nyilatkozhatunk.“ — E módosítványt pártolták: Kállay Ödön, Prónay József sat.; gróf Teleki Gyula pedig más módosítványt javasolna, mely szerint a 42-dik szakasz e szó: „formájára“, kihagyásával egészen meghagyandó lenne, a 43-dik szakasz pedig első pontja maradjon meg; a többi, valamint a 44 dik szakasz is kihagyatnék.

Deák Ferencz a három szakasz ellen felhozott ellenvetéseket sorban megczáfolta; szerinte nem csak e három szakasz, hanem az egész felírat elősorolása azon feltételeknek, melyek a koronázást lehetségessé teszik; hogy a lemondás törvénytelen, az bizonyos, de az bizonyos, hogy ez tettelesen megtörtént 12 év óta. Most tehát van törvényes királyunk, ki tettelesen a hatalmat nem bírja, s van rály. Ily adomány közt csak két választásunk van: vagy oda kell törekednünk, hogy a törvényes koronázott király a tetteles hatalmat visszavegye, vagy ha ezt lehetetlennek tartjuk, oda kell törekednünk, hogy azt, ki a tetteles hatalmat bírja, törvényesen koronázott király lehessen. Ez a czélja az illető 3 szakasznak. Nemelyek azt mondják, hogy ne adjunk mi tanácsot a fejedelemlennek, nálunk nélkül is fogja tudni teendőjét. Ez furcsa ellenvetés, mert eddig mindig azon panaszkodtunk, hogy nincsenek jó tanácsadói a fejedelemlennek, s most midőn a nemzet képviselői akarnak tanácsot adni, ez megint nem tetszik éppen azoknak, kik mindig a rossz tanácsosokról beszélnek. Mások ismét e három szakasz tárgyalását azért nem tartják helyesnek, mert némileg már ígértünk valamit, holott az országgyűlés kiegészítve nincs. Ez okoskodás megint nem áll, miután a felírásban már az előbbi pontokban határozott ígéreteket tettünk, s akkor senki sem állott elő az országgyűlés kiegészítetlen állapotjáról. Végre megjegyzi, hogy parlamentarizmus szerint, minden párt teljes erőből támogatja véleményét, de ha a többség egy okmányt elfogad, annak logikai szerkezetét s összefüggését a kisebbségben maradt rész nem szokta megzavarni. (Eljenzés.)

Kubinyi Ferencz a tények logikáját minden ember logikájánál erősebbnek tartja, a három szakasz kihagyására szavaz, mint szintén Bernáth Zsigmond, stb.

Ezek után 20 képviselő nyílt szavazatot kívánván, a szavazat csakugyan megtörtént. Eredménye: szavazatok összesen 254-en; a három szakasz változatlan meghagyására szavazott 120, a kihagyásra s illetőleg módosítványra 134. E szavazásnál megjegyeztük, hogy a módosítványra a határozat-pártbeliek szavaztak, kivéven Beöthy Zsigmondot és Besze Jánost, kik habár a határozat mellett voltak, most Deák mellett szavaztak; Pesty Frigyes és Stockinger Mór, kik néhány nappal e előtt a felírára szavaztak, jelenleg a felírás három lényeges szakaszának kihagyására.

Ezek után a módosítványok feletti szavazás következén, mivel Deák Ferencz igen következetesen egyik módosítványra sem szavazhatott, s azért a termet elhagyta, öt többen is követék, így a jegyzőségnek fel kellett számítani, hogy a házban vannak-e elegendő képviselők jelen. S az összeszámlításból kitévén, hogy még 168 képviselő maradt bent, a tanácskozás folytatott; s szavazás által Várady Gábor fentebb megírt módosítványa elfogadtatott.

A 45., 46., 47., 48. és 49 dik szakaszok változatlanul meghagyatván, Nyári Pál indítványára az aláírás e helyett: „Magyarországnak országgyűlésileg egybegyűlt képviselői“ ez leend: „Magyarországnak országgyűlésileg együttlevő képviselői.“ És ez aláírásra nézve mondassék ki jegyzőkönyvileg, hogy az országgyűlés még kiegészítve nincs.

A válasz-felírat ily módon elkészültvén, miután némely módosítvány csak elvileg fogadtatott el, a szerkesztő-bizottmány megbízott, hogy holnap napon ezen szerkesztését bevégezvén, az egész válasz-felírat szerkezete felett junius

14-dikén 10 órakor tartandó ülésben véglegesen lehesse határozni.

A törvénykezési bizottmány ötödik üléséről
jegyzőkönyv. 1861-ki június 8-án a rendes elnöklet alatt. Jelen voltak: Szacsai Zsigmond, Schreiber Simon, Lázár Sándor, Jakab Bogdán, Füléi István, Hajós János, Mikó Lőrincz, Fejér Márton, Simon Elek, ifj. Pataki József, Ocsvai Ferencz.

16. A múlt ülésről jegyzőkönyv felolvasatván, megállapított.

17. Felvételvén a múlt ülésben megszokadt tanácskozás fonalát, azon kérdés felett: hogy a régi erdélyi perrendtartás állíttassék-e vissza az 1848-diki törvényekben kimondott jogegyenlőség, a fejedelmi legfelsőbb bírói tisztnek a kir. kormányzók ruházása következtében szükségessé vált módosításokkal s az igazságszolgáltatás gyors folyamat akadályozó törvényen kívüli felsőbb rendeletek megszüntetése mellett, vagy az országbírói értekezlet ide vonatkozó javaslata dolgoztassék-e át az erdélyi viszonyokhoz idomítva, a bizottmányi tagok nézeteinek egyesülése ez alkalommal sem sikerült. Míg ugyanis a régi törvénykezési rendszer pártolói véleményük támogatására felhozták, miként a bizottmány nem tekinthetvén feladatához tartozónak előmunkálatokat készíteni egy jövő törvényhozás számára, legkevésbé pedig magának a törvényhozásnak teendőibe avatkozni, csak ugy felel meg legcélszerűbben hivatásának s nem lépi át munkakörét és törvényszerű körvonalait, ha oly ideiglenes rendszabályokat hoz javaslatba, melyek egyfelől érdekükre nézve bírák az alkotmányon uton keletkezés legfőbb kellékei, másfelől lehetségesé teszik az eddig is annyi köz- és magánérdek hátrányára szüntetett igazságszolgáltatás haladéktalan folyamatba indítását, a mi pedig csak a feladatuk ugy elméleti mint gyakorlati részében otthonos bírákkal és ügyvédekkel remélhető, midőn egy octroyált új rendszernek egyéb hátrányait mellőzve, bétanulása minden-estetre idő igényelne s az igazságszolgáltatásban annyira veszélyes kísérletezések és botlások káros következményeit vonná maga után; felhozták továbbá, hogy miután a bizottmány a megyei ülnökök, városi szolgabírák s a két kanizsár hites jegyzőinek — mely institutiók, legalább az erdélyhez hasonló hatáskörrel, túl a Királyhágon nem léteztek — visszaállítását egyik korábbi ülésben kimondotta, ezek a törvénykezési eljárás igen sok nemét, a nyilvánosság ellenőrködése alatt az igazság veszélyeztetése s a törvényszolgáltatás nagyobb késleltetése nélkül, valamint régebben ugy ezután is a peres felekre nézve sokkal kevésbé költségesen fognak teljesíteni, mint ez az újabb divatu libellatikus processusok után, az eddigi tapasztalatokból is következtetve remélhető volna; felhozták végre, hogy a hon-egység elve ezáltal legkevésbé sincs kockáztatva, midőn az 1848-diki pozsoni VII. s kolozsvári I. c. cikkkel Erdélyben az igazságszolgáltatás folyamatát s személyzeti szerkezetét a jelenlegi helyi viszonyokhoz igazították, akkori helyi viszonyokhoz, hajdu és XVI. szepesi városoknak a többi törvényhatóságokéitól eltérő törvénykezési rendszere nemcsak hogy politikai szétdaraboltságot nem okozott, sőt az ország- bírói értekezlet által jövőre is fenttarthatónak mondatott ki, s ha a volt külön Erdélyben nemcsak a magyarok, székelyek és szászok között, sőt egyes törvényhatóságok szilkebb körében is minden országos veszély nélkül különböztetett az igazságszolgáltatásban eljárás, s a bizottmány a municipális különbségeket az anyagi magánjogra vonatkozólag oly osztatlan véleménynyel nyilvánította továbbra is meg- hagyandóknak, nincsen ok, miért félteni az 1848-ki törvény- ken alapuló honegységet a törvénykezési rendszernek egy nagyobb területre kiható különbözésétől, főleg miután nyilvános tudat szerint valamint a teljes egygyealakulás részle- teinek kidolgozásával megbízott országos bizottmány, ugy az 1848-ki magyar miniszterium is meghagyta Erdély régi törvénykezési rendszerét; s miután az újabb törvénykezési rendszerek minden előnye mellett is, ha régi törvényeink és törvényes szokásaink eredeti tisztaságukra visszavitetnek és szigorúan megtartatnak, mindazon vádak, melyek határozatlan, bonyolult, hosszadalmas s a közenséget zavaró ter- mészetűk ellen fel szoktak hozni, önként elesnek s egy mindenesetre ideiglenes állapotra sokkal biztosabb átmeneti rendszabályul szolgálhatnak, egy rögtönzendő új rendszer járátal utáni való tévelygésnél. Másfelől a bizottmány azon tagjai, kik az országbírói értekezlet ide vonatkozó javasla- tának átdolgozása mellett nyilatkoztak, szintén nagy súlyt helyeztek azon indokaira, miszerint nem lévén kihatás arra, hogy a bizottmány javaslata a törvényhozás jóváhagyása nélkül bár ideiglenesen is érvénybe léphessen, nem szük- ség, de nem is lehet a bizottmány feladatát oly szük hatá- ság közé szorítottak értelmezni, hogy törvényhozás elébe tartozó kérdéseket ne érintsen, főleg miután a határokon kívülben is már túllépett, midőn az országbírói értekezlet- nek az örökösödés tárgyában octroyozott javaslatát, s a ma- gyar változó egy anyagi mint alaki részét elfogadván, ez- által kétségen kívül törvényhozás elébe tartozó kérdésekre avatkozott;

de továbbá annyival kevésbé lehet oka a bizottmány- nak az országbírói értekezlet alaki magánjogot tárgyzó ja- vaslatának elvleges elfogadásától tartózkodni, mert ezen ja- vaslat legnagyobb részében különben sem octroyált rend- szabályokat tartalmaz, hanem a magyar változót, hitel-, kereskedelmi és csüdtörvények alaki részét alkalmazza az általa- nos polgári törvénykezési eljárásra, mely változót, hitel-, kereskedelmi és csüdtörvényeket a bizottmány az erdélyi országrészre is kiterjesztendőnek véleményezett;

és ha szinte az igazságszolgáltatásban eljárás némi különbözése nem is akadályozza a politikai honegységet, annyi tagadhatatlan, hogy az 1848-ki törvényeinkben vég- célul kitűzött teljes egygyealakulásnak igen jelentékeny té- nyezőjét fognak képezni a törvénykezési egyöntetűség, főleg midőn ezt a cél- és korszerűség is hathatósan követeli; mert visszatérni a régi citatio, certificatio és evocatio- fele idézésekre, némely pereknek végrehajtásai késedele- re, s a végrehajtások többnyire nyilvános csendháborításokkal s a végrehajtások törvényesítésére, a periratoknak a nagy- járó visszavételének törvényesítésére, a periratoknak a nagy-

értékű eredeti okleveleknek dictatura utján kézzel-kézre ada- sára, a két oldalú tanuavallatások oly kétséges használatu bizonyítékaira, a foliántokat tevő transmissiókra s a külön- böző perorvoslatok tömkelegére sat. főleg az 1848-ki törvé- nyek s azolta közbe jött tetleges rendszer által megválto- zott viszonyok következtében, bizonyára sokkal inkább ve- szélyeztetné az igazságot, késleltetné, bonyolulttá és kísér- letek tárgyává tenné annak kiszolgáltatását, mint bétanulni egy oly eljárás rendszert, melynek bétanulása, a polgári életben felmerülő számos jogügyletekre nézve, már az ed- digi megállapodások szerint is kikerülhetlen.

A vélemények ezen megoszlása következtében Szacs- vai Zsigmond b. t. a volt erdélyi törvénykezési rendszer némi elkerülhetlen módosításokkal visszaállítását mellett bé- adja s felolvasatja az ide mellékelte, indokolt javaslatot (jövő számunkban közlendjük), melyet pártoltak elnök ö mlga, Jakab Bogdán, Füléi István, Hajós János, Mikó Lőrincz, Pataki József, Ocsvai Ferencz.

Az ellenérettiek fentartják jogukat szintén formulá- zandó különvéleményük beadására.

A bizottmány azonban ily lényeges elvi kérdést nem tartván helyesnek szavazatbázzal eldönteni, minden kü- lönvéleményt felterjesztend.

Kolozsvármegye bizottmánya tegnapi üléséből
a következő tartalom bizalmi szavazatot intéz **Deák Fe- rencz**-hez. Melyen tisztelt honfittársunk! Ahita- tos figyelemmel kísérjük azon országgyűlés folyamatát, mely- nek következményűds feladatát juttot alkotmányos újjászül- (jövő számunkban közlendjük), melyet pártoltak elnök ö mlga, Jakab Bogdán, Füléi István, Hajós János, Mikó Lőrincz, Pataki József, Ocsvai Ferencz.

Az ellenérettiek fentartják jogukat szintén formulá- zandó különvéleményük beadására.

A bizottmány azonban ily lényeges elvi kérdést nem tartván helyesnek szavazatbázzal eldönteni, minden kü- lönvéleményt felterjesztend.

Igen uram! midőn Őn a szilárdasággal párosult óvatossá- got tűz ki jelszól nemzettünk örösi küzdelmében; midőn a jog, törvény és a szerződések szentségével vértetve engedni ott, hol az engedés öngyilkosság, kockáztatni ott, hol arra szükség nem kényszerít, egyiránt nemzet elleni bűnnek nevezé; midőn kimondá, hogy jobban tudja szeretni a hazát mint gyűlölni ellenségeinket; s midőn ez elvekhez i hi ragaszkodás lengé át minden szavát, ösztönöz minden lépését belől és kívül a tanácskozó terem falain: lelktünk- hoz szökött Őn, saját meggyőződésünknek adott magasztos kifejezést, mert ily feliratu zászló alatt hiszszük legbizto- sabbnak szent ügyünk diadalát, vagy ha ismét vesztetünk kell, a mivel világ irántunk részvételnek, közbecsalásának megmentését.

Uram! mi ismerve szerénységét, ismerve azon magas- tos egyszerűséget, mely Őnek minden tettét, minden szavát oly kitűnően jellemzi, gyöngédtelenségnek tartjuk haza- fiai érdemeinek elősorolását megkísérteni; azt hiszszük, a kegyeleteljes méltánylatot, mely Őn iránt el keblekben, megszentéselénitünk, ha kereset szövirágokkal igyeke- zünk Őnek politikája iránt teljes önzárómra- viseltetünk. Isten tartsa meg Őt sokáig hazánknak!

Hazaíás tisztelettel maradván Őnek tisztelt honfittársai

Kolozsvármegye közönsége.

Kolozsvár, június 17-kén 1861.

Kolozs, június 15. — A tiszti szervezés folyó év jú- nius 6-án nálunk is megessék, id. kormányzói küldött. Béli Ferencz kolozsmegyei főispán ur közbejöttével. A tisz- tet grófot banderiummal és alkalmi magyar és román szó- noklatokkal fogadtuk. Az 1848-diki 23-dik t. c. cikk alapján választott tanács és kommunális vitte keresztül a tisztújítást. Az előleges munkálatok és tanácskozások alatt fontos kér- dések merültek fel és döntettek el. A választást megelőző közgyűlésen a románul részben tulságos követelésekkel lép- tek fel. Kivánták, hogy vár számuk egy néhány százzal kevesebb a más ajtáknak, a választandó tiszteknek fele román s a bizottmányonál közülök is külön elnök le- gyen; a románok saját nyelvükön beadványokat adhassan- nak be s azokra ugyanazon nyelven kapjanak választ. Ki- jelentett Pap Tivadar esperes ur által az is, hogy mivel a románokat az 1848-ki törvénynek nem elégítették ki teljesen nemzetiségi tekintetben: azért agaszkodnak az oct. 20-diki diplomához, valamint a f. 21-ki pátenshez, ugy a május 1-i trónbeszédhez is. Ezen kívátok jegyzőkönyvbe vétet- vén kívánságokra, — megjegyeztett reá, hogy a közgyi- lés kész a testvériség és jogegyenlőségnek fogva minden törvényes és méltánys igényeket kielégíteni; de csak oly egyenlet lehet kijelölés és választás alá bocsátani, a kik értelmiségük és erkölcsiségüknek fova arra minősítvén nem- zetkülönbség nélkül; s hogy a gyűlt most is az 1848-diki törvényeket tartja egyéb hazai törvényeinkkel együtt kiin- dulási pontul. Végre az esperes ur gyűlést otthagya har- madmagával — csakugyan minden embettől ingerltség nélkül; őt román nem követte, sőt ok is szavaztak. A kormánybizos ittlete alatt s közbejöttel másnap minden kérdés a legjobban kiegyenlített s teteg bébizonyította a magarság, hogy mind a tanácsban, m a 40 tagu com- munitásban értelmes egyéneket beválaszni iparkodott sok alkalmas magyar mellőztével is.

Főbíró lett eddigi polgármester Peth András, király- bíró eddigi nyugalmazott tanácsos Zabulit Tivadar. Taná- csosok: Veres Sándor volt közigyűvél és rvabizottmányi ügyvezető, Kun János, Bartha Mihály és Poyics (Prodán) János; főjegyző Farkas Lajos, aljegyző Mészáros Sándor, orá- tor Keckés Demeter, orvos az eddigi Tk Miklós. A főbíróknak 300, a királybíróknak 250, a tanácsosok közül ketőnek külön-külön 200, a más ketőnek fejéant 150 új forint határozatott, a főjegyzőnek 250, az aljzónak pe- dig 120 forint.

Az eddigi rendszer alatt működött árva- és árvabizottmány fel- oszlattatott s helyibe egy árvaellátást állított Veres Sándor tanácsos személyében s mellé két egyénde- lett 100—100 forint évi fizetéssel. A pénztárszervezés egyszerűsítve ideiglenesen megtartott, mivel az polgár- ságra, valamint az árvákra nézve hasznosnak ítélt. Az

oly szolgálatbeli katonák javai gondozása is elrendeltetett, a kiknek nem lenne kik gondozzák lelkiismeretesen s hasz- nothajtólag javaikat.

A választást diszebed követte városunk ösz Nesztora a 80 éves Topler Antal ur vendégszerető házában, hol több magyar és román felköszöntések mondatnak.

Székelybánjatója.

Hátszeg, jun. 12. Hunyad vármegyei tiszttelöl karunk a főispán ur meghívása következtében a tegnapi napra Dévára lőu meghiva meghatározandó azt: mikorra és mily módon kellessék az ös gyűlést egybehívni? e meghí- vást a tiszttelölökhöz a főispán ur a múlt megye bizottmá- nyi gyűlése ráruházott meghatalmazásából intézte. A megye tiszttelölöl egy akaratilag meghatározta a következőket az ös gyűlést illetőleg:

1) Minden járásba megy az illető szolgabírókn kívül két egyén, a főispán ur kinevezése folytán, kik így har- man egy bizottmányt képezvén, a törvény által jogosítot- takon kívül jelenlétükben a megyei ös gyűlésre menendő képviselők megválasztását eszközésbe hozzák.

2) A megválasztott képviselők névsorát tudatják a fő- ispánnak — s így

3) a járásköböl bejött munkálatok után a főispán ur a lehetőleg legrövidebb idő alatt intézkedend az ös gyűlés összehívására nézve.

Egyébiránt a rend mi nálunk a megyében eddig a legjobb, annyival sajnálata méltóbb Hátszeg városa hol a ahol nem értő municipális tiszttelölök magok leginkább a törvény nem tiszttelöl, mert ha valakit büntetni kell a bün- tetést a delinquenseken a kísértő hajduk saját hatalmuknál fogva előbb tetszésük szerint exequálják, s ha az embert elverték, viszik azután a bíró elibe.

E hó 9-kén tartotta meg Hátszeg vidéke a nagy nevű gróf Teleki László ért a gyász-isteni tiszteletet Boldog- falva nevű község refor. egyházában, ez ódonszeri egyház megtölt gyászos hallgatokkal, de meglelőnek szeméink is a gyönyörűen összefűzött Teleki László felett boldogfalvi ref. lelkesz Fábri József által elmondott politikai helyzetünket is megérintő jeles beszéd hallatára, a lelkes Horvát János pe- dig a gyász-gyűlékezett szives ugy szólva emlékei torra meghívtá, holott is nagy nevű martyraink halottait mon- dottak toasztok, de a felköszöntésekben élő martyraink is, kik lelki tuskódásokat állanak ki hazánk jövője végett, részesítették.

Legyen szabad azt megemlítenem még, hogy a midőn Hunyadmegye főispánja a múlt hetekben a hátszegi kerítel- tet meglátogatta, először hivatalosan utazása diadalmas volt, először azért, mert őt járására magyar és román banderium kísérté, de kísérté szintén ez utjában számtalan kocsi; má- sodszor diadalmas volt itteni minden pontoni fogadtatása, ugy annyira, hogy a főispán ur személyében teljes minden részről meglelődedéstünk özpontosult, ha Hunyadmegye is- olga valnap nem a nemzeti egészesség, a nép jámor és béke szerető, s mint ilyent az istenek is segitendik.

Várhelyi Lajos.

Marosszék választmányi ülése. Június 8-án to- vább folytatott az ülés. Jegyzőkönyvolvasás után a se- nebb említett protestatio jött tárgyalás alá, s legelőbb is a fennírt irat felolvasatott. D. D. mint a kinevezett bizott- mány elnöke constatirozván, hogy ugy a A. Const. mint az 1744-ki 5. és 1791-ki 6. t. c. értelmében a magyar alkot- mány s overain, azt nemcsak mindenki tisztelni, de fűlség- sértés büntetése alatt védeni is tartozik. Amaz irat készítői, midőn azt mondják, hogy mi magunk sem tudjuk minő törvény szerint s csak is önkény szerint szerveztük magu- kat, s miután mi a magyar constitutio értelmében szervez- kedtünk, éppen nem teljesítik köteleességüket ez alkotmány értelmében, sőt annak fölébe helyezik iratuk egy világos kifejezésében az oct. 20-ki diplomat. És így ok vagy mint alkotmány sértői állanak, vagy iratuk mögött támadás van e megye bizottmánya ellen, hogy szervezésében nem telje- sítette volna az alkotmányt szabályait. Ez esetben ezt be kell bizonyítaniok, vagy széktörés büntetése alá vetendők. De a vizsgáló bizottmány nem tartja szükségesnek amaz irat készítőit kereset alá vonatni, hanem véleménye az, hogy azon sértő irat tételessé ad acta, a protestatio pedig jegyzőkönyvre ne vétessék fel azért, mert illetéktelen; mert annak írói nem a magok, hanem a román nép nevében szólalnak fel, erről pedig a mi románainktól nem mutattak be semmi felhatalmazást. Ehez képest ok oda utasítandók, hogy ha nemzetöknek valamiben sérelmét látják, azt tegyék a magok nevében nemzetökért, mint tagjai a megye bizott- mányának.

Erre szolgabíró Sz. D. kijelenti, hogy neki egy ro- mán, (kit meg is nevezett) kinek neve az aláírók közt van, kijelenté, hogy amaz iratról mit sem tud, s hogy neve ha- misan iratott alá.

Mindjárt ezután egy román földész, ki írástudó, szót kér, s kinyilatkoztatja, hogy ő Marosszéken egyedül van saját nevében, és amaz iratban az ő neve is alá van írva, még pedig kétszer, holott ő egyszer sem írta alá, sőt az egész protestatióról mit sem tud.

Erre gr. R. I. egy szabatos beszédben indítványozza, hogy irás meghamisítása forogván fenn, rendeltessék egy bizottmány, mely bővebb nyomozást vigyen ki, s ha hida- ról, hogy az irás hamis, annak írói vétessenek közkereset alá. A bizottmány kineveztetett.

Ez után a megye-bizottmány előtt indítványoztatott a követek választására szükséges előkészület. A központi bi- zottmány felállítására több utángondolást igényelvén, elhatá- rozta a bizottmányi üléseket pár hétre elnapolni, s akkor e kérdést valamint a beadott kérvények sorsát elintézni.

Indítványoztatott, hogy minden törvényhatóság kérje föl a kebleben lakó regalistákat nyilatkozni, az iránt ha készek-e a pesti országgyűlésre a felső-táblára menni azon- nal a mint a megyék képviselői menni fognak? Ez iránt átirat küldetik a testvérmegyékhez.

Azután az utak s más keblű tárgyakról folyt a tanácskozás, s végre a gyűlés elnapoltatott két hétig.

Losád, június 14. Mig a Bach praescriptiojára adták nekünk a dosisokat, addig bizony mind csak fajt szivünk; de mióta alkotmányos főispánunk készült azokat, itterünk rendesebben lüktetnek. Körutját Losádra is kiterjeszté, június 6-án szerencsétlété községtünköt, hol éltés öregek se emlékeznek alkotmányos főispánt mint főispánt tisztelheini. Bészallására t. Fekete Ferencz néhai jegyzőnk udvarát tüztük ki közakarattal, ki bé is bizonyítja azt, hogy nemcsak a bügyögös Forstéhereket, hanem a csinos nadragu alkotmányos tiszteteket is örömmel látja. Jelen voltak az udvaron 18 köségnék pászurás bírái, esküttjei, jegyzői. Jelen voltak számos losádi scytha fajta magyarok, az egész intelligenciával. Déli 11 óra után érkezett meg az útibútos, alispán és szolgabíró urak környezetével, midőn is a tarka tömeg oly harsány éljént, vivatot kiáltott, milyenne a vén Mathusálem sem emlékezik.

Helybeli lelkészünk rövid, de csinos beszéddel fogadta a község nevében, megemlített azt is, hogy Losád minden eddigi gyűlésből ki volt felede, melyre ő mltsága sajnátát fejezte ki. Egy más polgártásunk hosszas beszédében kérte ő mltságot oda működni, hogy a nép terhe, főleg a só magas ára szállítodjék alább, erre is megígérte segédletét ő mltsága, mennyibe hatása engedi.

Ezután főispán ő mltsága hármias atyái intését osztá magyar nyelven, fölszólítván a népeket az illő engedelmes-ségre, egyetértésre, a bujtoatónak feljelentésére, kik a népeket, nemzeteket mint bérlett ámitók, syreni hangjokkal örvénybe akarják sodortatni; tanácsolá, hogy mindenki tartson egy pár forintot készen, a netalán megtörténhetők katonai erőszak által felhajtandó adó szükségére, mely beszédek az alispán ur oláh nyelven hathatósan ismételvén az oláhok-nak szívókébe csepegette.

Bekövetkezett az ebéd, melynek Hercege Fáni, t. Fekete Ferencz ur asszony mint valódi magyar hölgy, savát, borsát magyaron megadta. Meg volt híva a losádi intelligencia. Poharat írtettek a főispán ur hosszas életiért, a nemzetek közti testvériségért, külföldön szenvedő hazánkfiainak haza jöhetőségért. Kivánták, hogy a főispán ur Losádra jövelele ámbár első, de utolsó ne legyen. Eltették a jelen levő többi tiszt urakat; de a szolgabíró urnak borkoresója helyet olyan galuskákat is adtak, melyekre a bor bajoson smakolt, p. o. miért nem lakik a járásában? miért nem éppen itten Losádon? mint a járás főhelyén: minthogy innen is iratja magát?

Végezván a jó izli ebédet ő mltsága tisztikarával tölünk eltávoza, mintán néhány panaszlót kiballgatott.

Arnaud Vitályos.

Teke, június 6-án 1861. — Főbíránk mélt. b. Inczédi Zsigmond ur azon okból, hogy a városi tisztviselőket megválasztassa, folyó hó 3-án érkezett Tekébe. A tekei határszélén egy 30 lovas fiataalságból álló banderium várta s kísérté a városba főbíró urat, a volt tanács nemzeti zászlókkal fogadta, a polgármester szépen festette az örömet, a mit a főbíró ur látására éreznek; visszaemlékezve azon boldog időkre, a midőn 1848 előtt mint közkedvesű alispánt ismerték, teljes reményét fejezte ki, mire a főbíró ur meg-hatott ékesszólásu beszéde nemcsak biztosította, hogy a városiak sorsa könnyebbül fog az által, hogy többé semmi tisztí kihágások meg nem fognak történni, de egyszersmind arról is, hogy az autonóm kormány mindent el fog követni, a mit a nemzetiségek és nyelv biztosítása megkíván, mert csak így lehet hazánk boldog, mely szavakra a tanács hochlebenje hasította a léget, szintén a főbíró környezetével a legzajosabb éljenzések között a városi zenekar (turnerek) kíséretében a tanácsházhoz érkeztek, a hol az egész város népe nem és különömbőség nélkül a 6 éves gyermekétől elkezdve a 80 éves öregek elragadtatás és örömtől dagadt kebelével össze volt gyűlte; ott a főbíró urat a helybeli ref. lelkész Varga Sámuel ur egy jeles beszéddel üdvözölte, halát adott az egek urának, hogy hazai tisztviselőikkel ujból magyar nyelven beszélhet, mást emelt az egek n. urához, hogy b. I. Zs. főbíró urat sok évekig a megye boldogítására életben megtartsa, a mire mértőföldre hal-latszól éljen, hochlebe és szetreaszke tört ki taraczk lövések között, a mire a főbíró ur a szónoklatnak megfelelő beszédben megmutatta, hogy a sok sebek úgy gyógyulhatnak bé, ha a kellemetlen multra fátolt vetünk, ha türelmesek és egyetértők leszünk, megmutatta, hogy a román nemzet emancipatioja által egy erős nemzettel testvéreké fortunk össze, a melylyel egyetérté minden időben a ha-át, s mindnyájunk által igen tisztelt ösalkotmányunkat képesek vagyunk megvédeni, e szavak után az említett testvér nemzetnek érdeműs fiát, e megye egyik alispánját, Hoszsú József barátját a községnék bemutatva, kit a községnék kiáltással fogadott, ajánlotta a testvériséget és egyetértést, mert csak így lehet a haza boldog, csak így foglalhatja el a Szt. István koronája azon álláspontot, a mely N. Lajos alatt sajátja volt; beszédét azon szavakkal „éljen a haza, éljenek a testvér nemzetek, éljen az alkotmány“ fejezte be, a midőn a helybeli zenekar nemzeti dalokat játszott, ugy-szintén a század ajku iskolás gyermekek és leánykák magyar nyelven igen szép harmóniával énekelték a Hymnuszt; ezekután a főbíró urat szállásra kísérté az egész sokaság, s azután szétoszlott. Negyediken reggeli 8 órakor az egész választó községnék megjelent a templomba, hol is a főbíró ur élénk szavakkal előadta idejövetele célját, megmutatta, hogy csak egy biztos út van, a melyen haladhatunk és ez az 1848 ki törvények; a mire a helybeli luth. lelkész Hercege o. ur ékes beszédben megmutatta mennyire szükség, hogy a városi tanács organisatiojára nézve a 848-iki 23-ik törvényezikk vétessék alkalmazásába, semmi tekintettel nem lén a nemzetek és vallások érdekeire, miután az 1848-diki törvények csak emberi, nem pedig nemzeti vagy vallási érdekek és jogokról szólnak.

Ezután csak hamar megtörtént a szavazás, a minek eredménye a lett, hogy polgármesternek megválasztott

Vagner Márton, jegyzőnek Reinics Mihály, oratornak pediglen Gráff Mihály; a 10 tanácsos között pediglen habár csak 3000 lélek magyar és 500 román van, két magyar és egy román foglalt helyet, ezután a gyűlés a legnagyobb örömmel és megelégedéssel szétoszlott.

Egy órákor bekövetkezett a buncsú ebéd, a hol az ujonnan megválasztott tanács in corpore jelen volt — ezen ebéd alatt poharat emelt F. B. ur a megválasztott tanácsért, ezt követte Vagner tanácsos, ki meleg szavakkal élette Fabio urat, megköszönte azon türelmet, a mit szavazás alkalmával tanusított, ugy szintén megkérte, hogy a gr. főispán tolmácsolja hódoló köszönetét, azért hogy szeretett t. bírját kiadta, e város szervezésére.

Azután tiszteletes Hercege ur emelt poharat, a jelenlevő alispán Hoszsú József urt; — voltak több toaszok, nem kisebb érdekttek, minden toasztnál, taraczkdurandás hirdette annak tetszési fogadását, — az egész ebéd alatt a kedélyeket a város nemzeti zenekara mulattatta, a mit az ebéd vége felé felváltott a besztércei zene, — ebéd után több kocskis kíséretben szeretett vendégeink eltávoztak, — magokkal vivén azon ohajunkat, hogy adjon az Isten e megyének, mind ilyen szeretett tiszteteket. — Teke városra herceget, szász comest látott, de ily fogadtatásba, egyik sem részesült. — En ugy hiszem, hogy ezen szervezés, megfogja a t. cz. községnék arról győzni, hogy a szászok is tudják a más nemzetiségek jogait és érdekeit tisztelni.

H. — S. — u.

KÜLÖNFÉLEK.

z. Tennaletott folyt le a helybeli ev. ref. iskolai ifjuság által a szép művészetekben zene, ének, rajz és írásban tett közviszgalata. A szép számú városi községnék, mely e közviszgalat megjelent, az előadott zene és ének darabokat megtapsolta. A működők általán véve dicséretet érdemelnek. Ezen alkalommal a szép művészetek különböző ágaiban s kertészeten magukat kitüntető ifjak némelyike pénzbeli jutalmat is kapott.

* Hátszeg vidéke részéről a folyó június hó 9-dikén megtörtént gr. Teleki László nemzet nagy halottjéért a gyászistentisztelet, az Ö-Allja — boldogfalvi reform. imaházban, hol helybeli ref. lelkész Fábri József ur szép beszédet és buzgó imát mondott a sífólásig tölt templomban, melyre a „Szózat“ és „Hymnus“ énekeltetett.

— A „Presse“ szerint az ó generis jól ismert Bach, római osztrák követ, közelebb Rómában részt vett egy oly processióban, melyben csak kezeit szabad megjelenni. A „Srg.“ szerint ha e hírgaz, akkor Bach bebizonyította volna, hogy a birodalmi nemcsak megviselni, de képviselni is úgy tudja, minsenki más.

— A „Sürgöny“ ugy hallja hogy legújabbban az erdélyi ügyekben is nevezetes haladás van eszközölve, megtörténvén — az erdélyi kir. tábl számára is a kinevezések. Mint mondják, a tábla elnökül b. Apor Károly van meghiva, s a tábla tagjai közt említi Dózsa Elek tanárt is. — Garibaldi leánya, apjána egy bajtársához, bizonyos genai festő fiához ment nőül a sicíliai hadjárat alatt Garibaldi életét mentette meg.

— Hartleben, Jósikának egy eddig tiltva volt regényét hirdeti, melynek címe: „Egy magyar család a forradalom alatt.“ A hirdetés szerit: e regény előterében Kossuth Lajos nagyszerű alakja a, remek kézzel ecsetelve s körülte csoportosulnak az a vas jellemű Nyáry Pál, Batthyáni, Perényi, Jesszens, Zsembery, Madarász, a honvédelmi bizottmány tagjai sa forradalmi tábornokok.

* A „Pécsi Lapok“ban olvassuk, hogy Kis-Körpádon még f. év tavaszán néhány ház égett s közöttük a közbirtokosság malomépülete is, melytől trieszti bizt. társulatnál volt biztosítva. A társulat a kártiztgörge napkor meg is becsülte — azonban még maiapig sem fizette meg. A nép ezáltal azon kellemetlen helyzetbe jutott, hogy nincs hol öröljön. Képzelhetni aztán ny hatással van ily eljárás a népre nézve a biztosítás eszméjé iránt.

— A magyar királyi váltó felső-törvényszék Pesten folyó hó 13-án délelőtt nagy ünnepélyességgel megnyitattott.

POLITIKAI HIREK.

— Turinből, jun. 12-ke írják: Ricasoli az uj elnökminiszter a képviselők házában jelenté, hogy Cavour politikáját fogja követni, mely mindig merészséget egyesített az észályességgel. Ricasoli egyébiránt, mint írják, nem igen szeretett ember a baloldali és garibaldistáknál. Egy baloldali közlőny guynosan hozzáföl ellene: hogy még most is mellén hordja azon büségi érnet, melyet 1849-ben nyert az osztrák nagyszerű restaurálóért, minek következménye Toscana idegen megszálltatása vala. A garibaldisták hasonló érzelmeket táplálnak iránta, mióta őket és vezérüket az ismeretes parlamenti esata alkalmával megtámadta. A baloldal, sőt a mint mondják, a király is Ratazzit akarta volna miniszterelnökül, s őt Cavour halála után magához is szolgáltotta volna, de Ratazzi kijelenté, hogy igen kényes dolog lenne rá nézve azon férfú közvetlen utóda lenni, ki nek politikai ellene vala. Ratazzi Ricasolit ajánlotta, s alkalmasint Párisból is Ricasoli mellett nyilatkoztak.

— Turin, jun. 9. Az elhunyt miniszterelnök temetésének a menekültek csoportjai különös érdeket kölcsönöztek. A római és velencei menekültek után a magyarok következtek, kiknek élén a Milanból ide siető Kossuth állt, hogy Cavournak e végtisztességet megadja. Klapka, ki jelenleg Londonban van, nem volt jelen az ünnepélyen. A magyar nemzet képviselői közt volt Pulszky Ferencz, Kossuth két fia, Zsurmay (Vilmos huszár) Kiss J. ezerekesek, Sághy, Hoszek, Gira s több más századosok és tiszték. Tur és Bethlen az olasz hadsereg tábornokai között foglaltak helyet. — A „Nationalitás“ által közölt s a magyarokat fegyverre szólító kiáltvány hamis. Szerzőjét nyomozni fogják. Eredetileg falragasképen nyomtatták e kiáltványt. A milánói nyomdász föl fog szőlítatni, hogy vagy a szerzőt nevezze meg, vagy a felelősséget vállalja el. Ideje hogy e hírlapi hazudozásoknak vége szakasszassék; mert ártanak

nemcsak Magyarországnak de Olaszországnak is. A fegyverre szólításnak mindenesetre csak úgy lenne fontossága, ha a mozgalom fejei irnák alá. — Legmagasb körökben mitsem tudnak Napoleon és Victor Emanuel összejöveteléről. Párisból igen megnyugtató hírek érkeztek, s alig lehet, hogy e hó vagy legfőbb július elmúljék a nélkül, hogy Franciaország el ne ismerné Olaszországot.

— Emlegettük, hogy Garibaldi fényképét a királynak megküldte, aljára ezt írván: „A Vittorio E., rendtore d' Italia, G. Garibaldi.“ A király a kiádemény által igen kedvesen volt meglepetve, s elolvastván az ajánlást, így szólt Türrhöz, ki meg volt bízva az ajándék kézbesítésével: „Garibaldi inkább megérdemli Olaszország szabadjójának nevet, mint én!“ Mire a nagy olasz magyar barátja ezt felelte: „Felség! Garibaldi ön nélkül nem tehette volna azt, a mit tett!“

— A „Cour. de Marseille“ nemcsak tudja, mit az egész világ beszél, hogy Anglia és Orszország magánérdekből pártolják a fejedelemségek egyesítését, hanem már kártyájokba is nézett s most kijelenti, hogy Anglia a flandriai grófnak, Orszország pedig a Leuchtenberg családnak akarja Dacó-Romania trónját megszerezni. Csak a mindig önzetlen Franciaország küzd a jog eszméje mellett, melynek Kuza hercegnék a trónon meghagyása legjobban megfelelne.

— Bécs, jun. 6. A „Köln. Ztg.“ bécsi levelezője írja: Multkor kifejezett reményeim a magyarországi mielőbbi egyezkedést illetőleg, ugy látszik teljesülésbe mennek. Azt hallom ma, hogy a kül, had- és pénzügyet kivéve, minden 1848-diki miniszteriumot vissza akar adni a kormány a magyaroknak. A külügyminiszterre nézve, ugy remélik, legkevésbé nehézséget teendnek a magyarok; a pénzt és vért illető tiltakozásoknak pedig ugy vélik elejét vehetni, hogy a Magyarországra eső összes adó- és ujonczmennyiség fölött a törvény értelmében évenként Pesten összehívandó országgyűlés fogna határozatni s e szerint a nemzetnek az adó- és ujonczmegszavazási és tagadási jog ismét visszaadottnék. Az adónak és ujonczoktatás a megyékre kivetésébe szintén nem szándékoznak avatkozni a kormány, hanem az országra bízna, mely összeírás nélkül is mindig ki tudta az ujonczmennyiséget állítani.

— A lengyel határszélről, június 12-kéről érkezett távirati sürgöny ismét Lengyelországra vonja a figyelmet. Általános beszélük, — mondja e sürgöny, — hogy Varsó nemskára osztrómállapotba helyeztetnék, Suchosanett fölterjesztése következtében. Mi lehet oka ezen újabb s fenyegető jelenségnek? Ha egy, lengyel határszélről érkező levélnek hitelt adhatunk, azon körülmény, hogy a lengyel nemzeti párt, Goresakoff halála után ismét mozogni kezdett, s azt hívé, hogy az alkalmat ismét felhasználhatja. De esalódott, mert a kísérletek megühsultak, s azokat számos befogatás s még testi büntetés is követte. Suchosanett, kit a lengyelek öreg, süket és vak embernek mondtak, rendkívüli erélyt és szigort fejt ki, s attól tarthatni, hogy Varsóban ismét véres összeütközésre kerül a dolog. Egyébiránt Varsóban annak is híre járt, Suchosanett csak ideiglenesen vinné a helytartóságot, s Muraviev-Amurski vagy éppen Mihály nagyhercege, mint alkalmi, váltána fel.

— Varsóban junis 9-kén délelőtt a varsói kereskedői karnak némely előkelőbb tagjai a kir. palotában, az ideiglenes helytartónál bemutatattak. A bemutatás orosz nyelven történt; midőn a tábornok a fölötti bámulattal fejezte ki, hogy a jelenlevők nagy része nagyon kevésse bírja az orosz nyelvet, — egy orosz kereskedő, orosz társaira mutatva így szólt: „Engedelmevel — excellentiá — mi vagyunk itt az orosz kereskedők, s velünk exiciál oroszul beszélhet, de ezen urak, a többségre mutatva — „lengyelek, s anyai nyelvükön beszélnek!“ Egy lengyel kereskedő a tábornok megdorgált állása miatt; — t. i. fél lábát kissé előre s kezét hátra tevé, — ha ő előtte áll, — ugymond — kezeit szilárdul czombján tege. — De legjellemzőbb volt ama beszéd, melyet a tábornok végül az összejutottakhoz intézett, s mely így hangzott: „Uraim! — Mozdítsák elő önök egész erejükkel az általános rugalmat, mivel a hol nyugalom van, ott tüzet is van; — hol tüzet van, ott pénz is van; — s a hol pénz van, ott — a valódi szabadság.“ Könnyen ki lehet találni, hogy mi a valódi érzelmeikkel távoztak el a megjelent egyének.

— Olaszországnak Francz. ország általi elismertetése nemcsak meg van ígérve, mi az újabb brüsseli tudósítások, hanem teljesedésbe is ment az újabb venel a bécsi és madridi udvarokhoz intézett jég Thounemesak jelenté ezt, hanem indokola is, állitvánkben Európa érdeke kötelességévé teszi Napoleon császárnak; gy szerint az olasz királyság elismertetését többé ne gátolj. de sőt felelvén egyuttal azon udvarok egy második tiltakozására, kijelenté, hogy ha a pápa ügyének szolgálni akar-nak, ugy ismerjék el Olaszországot. Az „Ind. belge“-vel sohan hiszik azt, hogy ezen jó tanács Bécsben ugy mint Madridban nem igen fog fogantatni nyerni; annyi azonban kitti-nik e közlésből, hogy Olaszország elismerése meg fogja előzni a római kérdésnek elintéztetését. Turin és Páris közt a követendő eljárás iránt kétségtelenül egyetértés létezik. Cavour halála napján távirá Napoleon császár Victor Emanuelnek: „Remélem, hogy gr. Cavour halála semmit sem fog önnök politikájában változtatni, valamint hogy az én érzelmeimben sem változtatand semmi. Hízolgek magamnak, hogy nekünk sikerülni fog, az összes nehézségeket legyőzni.“ A király erre köszönettel válaszol adá, miszerint a császár megnyugtató szavai annál jótékonyabban hatottak reá, mint-hogy őt miniszterének halála által a helyzet valóban súlyosabbá vált. Hogy mit értett ez alatt a király, azt leghamarább kitalálhatta Napoleon császár. Ők egyébiránt az első nehézségen Ricasoli kinevezetése által már tustek s igen valószínű, hogy ennek programját közzététele előtt Párisban javították és jóváhagyták.

Ujabb. — Páris, június 14. A mai „Patrie“ szerint az olasz királyságnak Franciaország általi elismertetése iránt az alkudozásokat megkezdették. Franciaország elismeri a befejezett tényeket, a nélkül, hogy kötelezettséget vállalna el a jövő eshetőségeikért. pentru Scoala — BCU Cluj — Napoca.

— A „Patrie“ bécsi sürgönye szerint a hercegovinaiak feliratot akarnak intézni a hatalmakhoz. E feliratban a beavatkozás ellen tiltakoznak s Montenegróba bekebleztetéseket kívánják.

— Olaszország elismerése iránt az orosz- és francia cabinet közt éppen most folynak a tárgya nézve a sikerrel kecsegtető alkudozások. Megújul az a hír, hogy az orosz császár a chalonsi tábor-gyakorlatok ideje alatt és helyén fog még az idén Napoleon császárral találkozni.

— New-York, jun. 1. A szövetségi csapatok Columbia-, keleti Pennsylvania- s Chioból Virginia-ba benyomultak.

— Konstantinápolyból jelentik, hogy aszultán folyvást vonakodik az orvosok rendeleteinek engedelmessé válni. Iszkender basa meghalt. Chursid s. Tahir basák a st. jean d'acrei várba záratlak be, A syriai bűntevők közül 11-en életfogytiglani gályarabságra ítéltetettek.

— Egy londoni magánlevélből vett biztos értesülés szerint Klapka jun. 5-én csak 24 óráig mulatván Párisban, Napoleon-t meg látogatta, s Londonba tovább utazott; 8-án aztán megint visszatért a francia fővárosba. Levélíró szerint Kossuth podgyászát a francia határon átutaztatásán soha sem szokták megvizsgálni.

— Az „O. u. W.“ levelezője írja Bosniából, hogy ott a mahomedán vallású de szláv bosnyákok, kik valamint egykor a török hadseregnek csaknem legvittebb csapatokat szolgáltattak, úgy még mindég kiválólag harcias szelleműt vannak áthatva. Furcsa terv létesítésére kezdenek gondolni. Az említett lapban többi közt ezeket olvassuk: A magyar-olasz párt-nak Genuában, mint tudva van, sikerült a bosnyák hűbér urakkal egyenes alkudozásokra lépni, s őket arra bátorítani, hogy határozzák el magukat a gyarmolításukra jövő idegen csapatok segélyével a törököket országukból kiűzni, s egy külön királyságot, Szabíbia név alatt alapítani.

— Triest, jun. 14. Fiume részéről a horvát-országgyűlésre küldendő képviselőknek harmadik választási kísérlete eredménytelen maradt; egy választó sem jelent meg. A polgári kapitány ennek következtében feloszlatta a bizottságot.

— Zágráb, jun. 15. Az országgyűlés elhatározta a bánt felkérni, hogy a politikai mozgalmaknak pénzügyi organumok általi ellenőrzése megszűntetése, s az illető pénzügyhatósági rendelet visszavonása végett köllőleg intézkedjék. — Felolvasatott Rajasics tiltakozása a határon összes lakosság horvát elnevezése ellen, a szerb faj érdekében. A dél-szláv akadémia ügyében a választótervezet készítésére bizottság küldetett ki. Ő felsége megkérdni elhatározatolt, hogy a három egységes nemzet alkotmányos törvények szerint kormányoztassék. A bánt felkiáltás által az ország főkapitányának választatott.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

(174)
Sz. 2494.

Hirdetés.

Az alant következő jegyzék azon pénzes leveleket tartalmazza, melyek a választói tordá és dévai postahivataloknál 1859 és 1860-ik évben adattak fel, de nem történtek kézbesítés végett oda ismét visszaküldtek.

Ezen levelek az alólírt cs. k. posta igazgatóságánál, ezen hirdetés napjától számított 3 hónapok alatt, a feladók — vagy pedig azok által, a kik ebbéli jogait érvényesíteni képesek — a feladási vérvény előterjesztése mellett és azon pecsét előmutatására, a melylyel a levél pecsételve volt, úgy szinte az illető levél-díj letétele mellett átvethetnek, ellenben ezen határidő lefolyta után az ezen levelekben talált pénzösszegek a helybeli cs. k. posta igazgatósági pénztárnál a kincstár részére számba vétetődnek.

létel szám.	a feladási postahivatal	a levél czíme.	rendeltetési helye.	pénzbeli foglatatja	levél díj.
				frt.	kr.
1	Válaszut	Kiss Miklós	Jaroslan	2	
2	Torda	Utz	Kiva	2	
3	"	Pap Vasil	Verona	2	10
4	"	Zandy Juon	Boizen	1	5
5	Déva	Viczent Albert	Arnoldstein	1	
6	"	Bobera	Gros-Scheuer	3	
7	"	Stojka	Wellz	2	
8	"	Wassik	Mantua	1	
9	"	Kovács	Vilach	3	
10	"	F. Toma	Pest	1	5
11	"	Thoma	N. Szeben	2	
12	"	Lupa	Spital	2	
13	"	Topol	Arnoldstein	1	
14	"	Lázár	Hermago	2	

Az erdélyi cs. k. posta igazgatóságtól,
N.-Szeben, június 9-én, 1861.

(169)
Sz. 910. 1861

Hirdetvény.

Folyó 1861 év június 3-ik napján a szamosújvári országos fogda irodájában, az ezen tőzethoz az 1862-dik évre szükségesítő nyíló anyagok, u. m.

400 font sötétlén dísznó, s

440 font sötétlén marhagygyu, és

16 font fenyő-korcs szállítására végett írásos ajánlati tárgyalás fog tartatni.

E szállítást átvenni köllő szabályszerűleg bélyegzett írásos ajánlataikat 35 o. ért. frint bántapénzzel ellátva, a fent kitűzött napon déli 12 óráig nyújtsák be az alólírt igazgatóságok. Az ajánlatokban az ajánlati mennyiség tisztán számokkal és betűkkel teendő ki. A szállítási feltételek az igazgatóságok hivatalos órák alatt naponta megtekinthetők.

Az országos hivatali igazgatóságától.

Szamosújvár, június 3-án, 1861.

NEM HIVATALOS.

(149)

A t. szülőknek.

(2—6)

Az általam feltalált és gyermek betegségek gyógyításánál nélkülözhetlen, a testre oly gyors befolyású géliszta bi- és ezen tulajdonai miatt általán kedvelt és már elhírhedt „**géliszta chokoláde**“ ismertető és használatára vonatkozó utasításokkal együtt, kapható ezen t. bizományosaimnál: Brassóban: Fabik Ede gyógyszer., Gy. Sz. Miklóson: Fröhlich gyógyszer., Hátszeg: Mátéfy Béla gyógyszer., Károlyfejevár: Benich gyógyszer., Károlyvár: Sander R. gyógyszer., Csillaghoz, és a vár-gyógytárban, Kolozsváron: Schütz Károly, Farkas R. gyógyszer., Nagy Enyeden: Bisztritsán Sándor, Szil. S. Milyon: Végh Mihály, Ruszka és társa Krézan gyógyszer., Sz. Udvarhely: Betzási Manó.

Króczér Ágoston, tokaji gyógyszerész.

(170)

Hirdetmény.

(3—3)

A néhai b. Bornemisza Sándorról elmaradt ménesből 3 magló, 23 anyakacsa csikóival, 6 darab csikó három éves, 8 darab csikó két éves, 14 darab csikó egy éves, folyó évi június 28- és 29-dik napjain reggeli 9 óráig kezdve, helyt Abafáján köz árverés után el fognak adni.

(172)

1861-iki töltésű friss ásvány gyógyvizekkel, valamint valódi Mollé-féle seidlitz porral, dobozát 1 új forintjával számítva, szívesen szolgálók.

Karvazy József.

(141)

Az első magyar általános

biztosító társaság kolozsvári főügynöksége

biztosít jégkárok ellen

a lehető jutányos díjak, gyors és legmegtányosabb kártérítések mellett, s elvállal biztosításokat tűzkárok ellen (ha villám által okozottak is) épületekre, gazdasági és iparkészletekre, butorokra, állatokra, szállítás alatt levő árukra, valamint életbiztosításokat is, u. m. a biztosított halála után fizetendő tőkek és nyugdíjak biztosítását, a biztosított életében fizetendő kifizetési tőkek, elhalasztott évjáradékok (nyugdíjak) és közvetlen évjáradékok biztosítását. Bevallásokat elfogadnak:

A főügynökségi iroda, van az O-vári piac-szélet 232 szám alatt, az emeleten. Vidéki ügynökök: Abrudbányán: Ferenczi Mihály; Alfaluban: Gál Elek; Algyógyon: Dáné Mózes; Bánffy-Hunyadon: Híry János, Besztercezen: Tannenhaus Izra; Bülbüben: Sebestyén Károly; Csapón: Finna István; Cs. Keresztúron: Torma Károly; Cs. Szeredán: Erős Elek; Délezen: Roth Pál; Egerben: Köblös Miklós; Enyeden: Bisztricsányi Sándor, Czirner J. József; Etlén: Karácson Mózes; Fejérvárr: Matherni Emil; Frátdán: Finta Samu; D.-Szent-Mártonban: Szőnyi Ferencz; Gyáluban: Soos Ferencz; Hévízen: Péterfi Sándor; Hídalmason: Majthényi Ferencz; Kapnikbányán: Lipniczki Ferencz; K. Vádrhelyt: Hankó László; Pókafalván: Márk József; Kolozson: Farkas Lajos; K. Szilvason: Csiki László; Lekenyezen: Scholtész Gyula; M. Laposon: Bréner Pál; M. Régenben: Viski Ferencz; Marosújvárt: Sebestyén Áron; M. Vádrhelyt: Jenei Albert; N. Itondán: Moricz Sándor; N. Ölyvön: Dézsi Sándor; N. Sajón: Veres Márton; Naszodán: Deichendi Frigyes; O. Lápósbányán: Hanschild György; Remetén: Fülöp István; Reteggen: Köblös István; Rogozon: Molnár Sándor; Sárdon: Elek Mihály; Sárdvált: Varga Ferencz; Semesnyén: Ifj. Dadai János; Szamosújvárt: Dájbukát János; Soosmezőn: Hoszszu Kelemen; Székén: Nagy Károly; Sz. Nádason: Pogány Lajos; Sz. Udvarhelyt: Zájzon Ferencz; Teleken: Magyarósi Ferencz; Tékén: Varga Samu el; Topánfalván: Szabó Miklós; Tordán: Osztián testvérek; Toroczkón: Koronka Antal; Tüvisen: Lukács József; Új Tordán: Balogh János; Választon: Fülöp István; Vargyason: Gyöngyösi István; Kövenden: Tanka Sámuel; M.-Ludason: Marton Károly; Kis-Enyeden: Papp Miklós urak.

Kolozsvárrt, majus, 1861.

A magyar biztosító társaság

k. főügynöksége:

Kővári László.

(149)

Nyári mulatókért kinyitása.

(3—3)

Alólírt tisztelettel jelenti a t. cz. közönségnek, hogy Kolozsvárrt, Nemessányi András urnak, hidutzában 307. szám alatt levő, „**Kék szőlő**“hez czimzett vendéglői helyiségének nyári mulatókértjét, ujonnan szervezett tekeasztallal ellátva, kinyitotta, a hol izletes ebéd és vacsora — a mostani drága piacz daczára — jutányos áron kapható mindennap; estve a mulatókért fényesen levén világítva. Egyszermind azt is jelenti, hogy június 1-től kezdve havankénti jutányos ár mellett ebéd és vacsora a háznál vagy a háztól elhordva is megrendelhető. Az ételek és italok finomsága mellett csínról és pontos szolgálatról is gondo kodva van, — melynélfogva bátor a n. é. t. cz. közönség becses pártolásiért esdeni.

Kummerlender József, vendéglős.

(155)

Eladó szénafű.

(3—3)

A kolozsvári szénafűveken, részint a „Halmok“ között, részint az „Elő-völgy“ innenső oldalában 22 rúd szénafű eladó. Értekezhetni Tauffer Károly fűszerkereskedésében.

STEIN JÁNOS

könyvtárusnál Kolozsvárrt kapható:

Szervezeti javaslat, az erdélyi ev. ref. főtanodák rendezésére. Bizottsági megállapítás nyomán dolgozta: Gáspár János, n.-enyedi neveléstanár és iskolamesteri képezde-igazgató. Ára 60kr.

A gymnasiumi oktatásügy története a magyarországi helyét hitvallásnaknál, különös tekintettel a hely. hitv. tanároknak Pesten 1860-ban tartott egyetemes értekezletére írta Szilágyi István. Ára 1 frt (a mármaros-szigeti és sárospataki tanári nyugintézet javára).

Egy magyar család a forradalom alatt, írta József Miklós, 4 kötet, ára 4 frt.

Schuselka Franz an Franz Deák Ára 40 kr.

Magyar hadvezérek

ARCZKEPCARNOKA

14 arczkép 1 lapon u. m. Klapka, Damjanits, Bem, Vetter, Nagy Sándor, Anlich, Mészáros, Dembinszky, Guyon, Kiss Ernő, Dessewffy, Leiningen, Török, Perczel Mór. Ára 2 ujfórint.

KOSSUTH LAJOS parlamenti élete. Közlök Karádfy és Ráthkay. Ára 2 frt.

Magyarország pacificatioja, egy szabad szó a királyhoz és nemzethez. Ára 20 kr.

Gr. Battyáni Lajos arczképe 1 frt.

Garibaldi életnagyságu arczképe 2 frt.

Gr. Teleki László arczképe 1 frt.

Palóczy László arczképe 1 frt.